

Opinie - Armoedebestrijding zonder radicale fiscale herverdeling is een slachthuis (26.4.12)

Minister Lieten heeft een "ambitieuze" plan tegen kinderarmoede terwijl Minister Deconinck nog een blik armen open trekt, schrijft Eric Goeman, woordvoerder van Attac Vlaanderen.

Minister Lieten heeft een ambitieus plan tegen kinderarmoede

Uit het Voortgangsrapport van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding, onder auspiciën van de Vlaamse overheid blijkt dat "twee jaar geleden 650.000 Vlamingen werden geconfronteerd met een inkomen dat onder de armoederisicodrempel blijft, hetgeen een stijging betekende met 30.000 mensen tegenover het jaar voordien. Inmiddels blijft het inkomen van één op de tien Vlamingen onder de risicodrempel. Nog een schrijnende vaststelling: "vooral de toename van de kinderarmoede is opvallend. Inmiddels zouden in Vlaanderen 140.000 kinderen onder de armoededrempel leven."

We hebben het hier dus duidelijk over overleven temidden een dolgedraaide competitie-machine waarbinnen een onverbidelijke afvalrace wordt georganiseerd: het kapitalisme.

Ik denk dat het nog rooskleurige cijfers zijn vanuit het Voortgangsrapport Vlaams Actieplan Armoedebestrijding. Maar ook hier moeten ze toch constateren dat de armoede en dus ook de kinderarmoede toeneemt, en dan is het niet genoeg om te wijzen naar de financiële crisis, want in diezelfde periode werden rijken rijker.

Mondiaal leven ruim een miljard kinderen in sloppenwijken, in de VS is 1 op de 45 kinderen dakloos en is voedselhulp niet meer weg te denken uit het straatbeeld. Bijna 115 miljoen EU-inwoners of een kwart van de Europese bevolking (23,4%) werden in 2010 bedreigd door armoede of sociale uitsluiting, dus de stijging van de armoede in Vlaanderen is zeker niet uniek, maar vooral het gevolg van neoliberal beleid, waardoor de financiële industrie ongeregeerd haar gang kan gaan en er een mondiale transfer is van financiële middelen van arm naar rijk en niet omgekeerd.

Intussen neemt ook het aantal daklozen in ons land angstwekkend toe. Het DAK (Daklozen Aktie Komitee) noemt het cijfer van 50.000 waaronder een steeds groter aandeel van jongeren.

We zitten nog niet in Griekse, Portugese en Spaanse toestanden waarbij grote delen van de bevolking een humanitaire crisis dreigt onder het wakend oog van de bezuinigingsfanaten van de Europese Trojka, maar ook bij ons scheurt de kloof tussen rijken en armen elk jaar verder open.

Dus de overheid heeft hier gefaald in haar beschermende functie en in het verdedigen en verhogen van de sociale rechten van de zwakkeren. Niet alleen bijna alle Europese overheden, maar ook onze federale, Waalse en Vlaamse overheid. Wat we zelf doen doen we dus helemaal niet beter. Onze regeringen halen het geld niet waar het zit en laten integendeel het grote geld verder ontsnappen. Dat de grote bedrijven, kapitaal en vermogens, via creatieve belastingsplanning en fiscale fraude, een oorlog voeren tegen de verzorgingsstaat, wordt intussen geduld en zelfs beloond.

Daarom is het schandalig een "socialistische" minister te horen beweren dat "nu de strijd tegen de kinderarmoede een prioriteit wordt".

Nu dus, niet eerder.

De stijgende levenskosten wegen vooral op de armsten het zwaarst. De fiscale trend binnen Europa, nog steeds gevoed door een liberale ideologische dominantie, is om de fiscale inkomsten te verhogen niet via een belastingsverschuiving van arbeid naar kapitaal en vermogen, maar door BTW verhogingen. Daardoor zullen de huishoudbudgetten van de arme groepen nog zwaarder aangetast en de kansen van hun kinderen op welzijn, toekomst, werk en geluk nog meer beknot worden.

Maar het ongelooflijke is het werkelijk "ambitieuze" plan van deze minister: "Tegen het einde van het decennium moet Vlaanderen realiseren dat nog maximaal 430.000 mensen onder de armoededrempel zouden leven. De armoede bij kinderen moet meer dan gehalveerd worden".

Als dat geen realisatie is dan weet ik niet meer wat een realisatie is: "er mogen nog maximaal 430.000 onder de armoededrempel leven" tegen 2020! En de kinderen mogen op beide oren slapen, de toekomst lacht aan de Vlaamse horizon: "het aantal kinderen onder de "armoederisicodrempel" (een technocratische term voor een kloteleven) moet dalen van 140.000 kinderen tot 60.000 kinderen"

Wie zullen de uitverkorenen zijn? Wie moet verder verkommeren? Wie wordt ingesloten en wie nog een decennium langer uitgesloten? Doen we dat via strootje trekken of laten we het "lot" beslissen?

"Dat kunnen we als Vlaamse regering niet tolereren", zegt de minister, want de cijfers zijn niet alleen alarmerend "maar trekken een hypotheek op de toekomst".

Ik ben zelfs overtuigd dat de minister het allemaal goed bedoelt en het beste voorheeft met de armoedebestrijding en het lot van kinderen. Ik ben niet zo cynisch om daaraan te twijfelen. Maar ik ben ook overtuigd dat er met "goede bedoelingen" niet minder armen zullen komen en ik heb de grootste twijfels aan de inzet van de middelen die noodzakelijk zijn alle armen en alle arme kinderen boven de armoedegrens te trekken.

En ja, daarvoor is toegang tot kwalitatieve betaalbare woningen, gezondheidszorg, onderwijs, gezonde voeding, cultuur en lagere energiekosten nodig. De Vlaamse regering wil zoals veel andere overheden wel de armoede bestrijden maar zonder de rijksten "pijn" te doen. Om die betaalbare woningen, onderwijs, cultuur, gezondheidszorg, enz. te organiseren voor iedereen zijn er meer centen, dus meer inkomsten nodig.

Een sociale herverdeling is slechts mogelijk na een fiscale herverdeling tussen arbeid en kapitaal. Een socialistische minister moet niet de armoede bestrijden, maar de stijgende sociale ongelijkheid, de kloof tussen decadentie en ellende. Laat ze aan haar federale kameraden vragen om het bankgeheim in België volledig af te schaffen, een muur waarachter zich nog steeds immense kapitalen en vermogens verbergen. Laat ze met haar partij in de bres springen om een vermogenskadaster te organiseren om uiteindelijk een vermogensbelasting, een grote stap naar fiscale rechtvaardigheid, te realiseren.

De strijd tegen sociale en fiscale fraude is belangrijk, maar niet voldoende om de sterkste schouders in dit land het broze huis van de verzorgingsstaat mee te laten schragen. Het is niet de "haat tegen de rijken", zoals sommige redacteurs schrijven naar aanleiding van de Franse presidentsverkiezingen, die ons maatschappelijk beroert, maar de afkeer van een pervers cynisme vanwege het grote geld, bereid om te blijven dansen op de rand van een sociale vulkaan.

Diegenen die de financiële meltdown veroorzaakt hebben en er ook het meeste hebben van geprofiteerd worden zoveel mogelijk uit de wind gezet. Terwijl de lusten van de financiële bubbles naar de rijken zijn gevloeid, vinden politieke overheden het normaal dat de lasten worden verdeeld onder de werkende en werkloze werknemers. Belastingverhogingen voor de rijken blijven een groot taboe, want dat zou de rijken weggagen en investeerders afschrikken, dus wordt in het beste geval een "moreel appel" gedaan op het "sociaal geweten" van de financiële elites waarbij ze hun "maatschappelijke verantwoordelijkheid moeten nemen".

We moeten niet rekenen op mededogen en liefdadigheid, want dan belanden we bij de koning die aan 500 gezinnen elk 200 euro schenkt. En we moeten ook niet de vennootschapsbelastingen ondergaven door nu al te ijveren voor een minimumbelasting, want het zal nooit laag genoeg zijn. We moeten gewoon alle achterpoorten sluiten en de wettelijke vennootschapsbelastingen innen. In deze tijden waarin de nultolerantie opnieuw populair is, maar meestal tegenover zwakkeren, leefloners, steuntrekkers, werklozen, is het misschien geen slecht idee om eindelijk de nultolerantie toe te passen tegenover de grote bedrijven die de werknemers bestelen via hun creatieve belastingsplanning?

Minister Deconinck trekt nog een blik armen open

Voor de regering Di Rupo I is het gemakkelijker te saneren in de werkloosheidsuitkeringen dan het grote geld te belasten. Als gevolg van deze saneringsmaatregelen zal een groot deel van de langdurig werklozen na verloop van tijd op een uitkering worden gezet die ver onder de Europese armoedenorm ligt. De minimumuitkeringen die het gevolg zijn van de geplande degressiviteit van de werkloosheidsuitkeringen liggen 31% onder de Europese armoedenorm voor gezinshoofden en 12% onder die voor alleenstaanden.

Minister Monika Deconinck komt dus tegemoet aan de eisen van de patronale organisaties en gaat via de degressiviteit van de werkloosheidsuitkeringen nog wat meer mensen (waaronder opnieuw een pak kinderen) onder de armoedenorm duwen en een kloteleven bezorgen terwijl op hetzelfde ogenblik haar partijcollega Lieten een "ambitieuze" plan aankondigt waardoor tegen 2020 nog "slechts" 430.000 mensen (waaronder 60.000 kinderen) onder de armoedenorm mogen overleven. Socialistische ambitie kent geen grenzen.

Het postindustriële kapitalisme produceert steeds meer een groeiend precariaat , het flexibele proletariaat dat de winstmachine draaiende moet houden en tegelijkertijd steeds meer "menselijk afval", "overtollige" mensen , mensen die niet meer nodig zijn binnen de competitieve productieruimte.

De politieke klasse weigert de strijd voor sociale gelijkheid te voeren. De vrijheid van het individu, dus het "recht van de sterksten" primeert boven het collectieve belang. Vervelend voor de politieke, economische en financiële elites blijft de dreiging van verdere maatschappelijke polarisatie en sociale onlusten. Hun opdracht is: hoe kunnen we deze gevaarlijke klassen blijven controleren en hen integreren in een ideologisch verhaal over "individuele verantwoordelijkheid" opdat ze de status-quo van de klasseverhoudingen niet verstoren? Hoeveel menselijk afval kunnen we produceren vooraleer het de sociaaleconomische machtsverhoudingen aantast?

De "ambitieuze" plannen voor armoedebestrijding van onze overheden zijn de gemoraliseerde antwoorden hierop: 430.000 armen in Vlaanderen tegen 2020 is dus triest en spijtig, maar niet alarmerend en dus maatschappelijk aanvaardbaar.

Intussen probeert men opnieuw via de politiek van de angst te wijzen op de doorbraak van Marine Le Pen en extreem-rechts in Frankrijk of het islamofobe populisme van Wilders en de PVV in Nederland, want dat zijn de vijanden van de democratie. Ze vergeten wel dat diegenen die de ongereguleerde kapitalistische winstaccumulatiemachine blijven verdedigen niet alleen de democratische instellingen zelf verzwakken, ook de producenten zijn van extreem-rechts en intussen niet de armoede bestrijden maar de armoede organiseren.

Armoedebestrijding zonder radicale fiscale herverdeling is een slachthuis.

"Hoe durven ze" vroeg Peter Mertens, voorzitter van de PVDA, zich af in een intussen veel besproken boek.

Jawel, "ze durven".

Omdat een andere wereld mogelijk is,
Eric Goeman, woordvoerder Attac Vlaanderen
eric.goeman@skynet.be
www.vl.attac.be